

РЕЦЕНЗИЯ

От: **доц. д-р Еленита Кирилова Великова**
Университет за национално и световно стопанство
Научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“ в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №89/19.01.2022 г. на Зам.-ректора по научноизследователска дейност и международно сътрудничество при УНСС

Автор на дисертационния труд: **Йоана Владимирова Огнянова**
Тема на дисертационния труд: **„Въздействие на кулинарния туризъм върху мотивацията на туристите“**

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Икономика на туризма“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 1034/17.04.2019 г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 02.04.2019 г. – 02.04.2022 г.

- **Кратка биографична справка**

Докторант Йоана Огнянова е родена на 03.02.1995 г. в гр. Перник. Средното си образование получава през 2013 г. в Средно общообразователно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Радомир. През 2017 г. завършва бакалавърска степен в УНСС, специалност „Икономика на туризма“, а през 2018 г. придобива магистърска степен, специалност „Международен туризъм“. От 2019 г. се обучава като редовен докторант към катедра „Икономика на туризма“ под научното ръководство на проф. д.н. Таня Парушева.

- **Кратка информация за изпълнението на индивидуалния план**

Докторант Огнянова е завършила работата, предвидена в индивидуалния учебен план. Нейната дейност е атестирана всяко тримесечие, съгласно нормативните изисквания на УНСС, като са представени конкретни мнения и оценки на научния ѝ ръководител. Те свидетелстват за отговорното и последователното изпълнение на всички дейности, заложи в индивидуалния учебен план.

Задължителните докторантски изпити са положени успешно. Докторант Огнянова е реализирала общо 60 кредита от тях. През периода на обучение тя проявява необходимата активност по отношение на публикациите, свързани с дисертационния труд. Йоана Огнянова активно е участвала в учебно-методическата и педагогическата дейност на катедрата, като води семинарни занятия по дисциплините „Хотелиерство и ресторантьорство” и „Социална психология и туристическо поведение“. По време на обучението си е атестирана с положителна оценка. Дисертационният труд е депозиран в катедра „Икономика на туризма” при УНСС на 08.11.2021 г. Процедурните изисквания са спазени.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

- *Структура, обем*

Представеният за рецензиране дисертационен труд е разработен в обем от 207 стандартни страници. В структурно отношение се състои от увод (7 стр.), 3 глави (162 стр.), заключение (5 стр.), списък на литературните източници (8 стр.) и 3 приложения (18 стр.). В основния текст последователно са разгледани теоретичните основи на кулинарния туризъм и мотивацията на туристите и са направени анализ и оценка на развитието на кулинарния туризъм. Определени са възможностите за развитие на кулинарния туризъм в дестинация България, въз основа на резултатите от емпиричните изследвания, отразяващи мненията на туристите и експертите.

- *Оценка за: актуалност на темата; целта; задачите; обекта; предмета; основната теза на дисертационния труд.*

Темата на дисертационния труд е формулирана добре. Уводът съдържа необходимите реквизити. Актуалността на изследването е обоснована. Налице са и лични мотиви за разработване на темата, свързани с професионалното развитие на кандидата, които аргументират неговия избор.

Обектът и предметът на изследването са правилно определени. Целта на дисертационния труд е „да се идентифицират мотивите на туристите за практикуване на кулинарен туризъм и на тази основа, да се разработи модел за развитие на кулинарния туризъм в дестинация

България“. Формулирани са пет изследователски задачи. Основната цел и задачите са уместни и обосновани, като ясно отразяват извършената изследователска работа от докторанта и определят логиката в изложението на дисертационния труд.

Изследователската теза е коректно формулирана: „кулинарният туризъм оказва положително въздействие върху мотивацията на туристите. Създаването на стратегически действия и мерки за развитие на този вид специализиран туризъм зависи от адаптирането към динамичните промени в туристическата мотивация през XXI век“. Тя е разгърната и доказана чрез различни общонаучни и практико-приложни методи и подходи. Правилно са дефинирани 3 работни хипотези. Със своите достойнства се отличават методологическият инструментариум и основните ограничения. Използваната съвкупност от методи и подходи позволява на докторанта да извърши добросъвестно своето изследване. Ограниченията насочват анализите в конкретната тематика и постигането на основната цел на дисертационния труд.

• *Използвана научна литература (оценка на осведомеността на дисертанта по проблематиката, разглеждана в дисертационния труд).*

Списъкът с използваната литература е съставен от 162 заглавия, 28 от които са на български език, 103 на английски език и 31 източника са от интернет. Основният текст е илюстриран от 9 таблици, 17 фигури и 7 графики. Изложението и използваната литература показват, че докторант Огнянова се е запознала със значителен брой литературни източници. Те са правилно цитирани. Отделните части са съразмерни до абсолютна точност.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

• *Акцентираща се върху основните научни и/или научно-приложни резултати, постигнати в дисертационния труд*

В първа глава е представен теоретичен анализ на кулинарния туризъм и мотивацията на туристите, като са разгледани дефиниции на световно признати автори в изследваната научна област. Формулирано е предложение за авторово определение за кулинарен туризъм. Изследвано е значението на храната за туристическото преживяване. Оценено е значението на кулинарния туризъм за диверсификацията на дестинациите, постигането на устойчивост, възстановяването на малките икономики, изграждането на бранд и позитивен имидж. Специално внимание е обърнато на основните концепции за туристическа мотивация. Дискутирани са характеристиките на кулинарните туристи. Акцентът е поставен върху връзката между изследвания специализиран туризъм и мотивацията на туристите. Установени са основните фактори за

въздействието на кулинарния туризъм. Представени са тенденциите в мотивацията за кулинарен туризъм.

Във втора глава са извършени анализ и оценка на развитието на кулинарния туризъм във водещи световни дестинации. Представени са основните мерки, които Италия, Франция и Япония предприемат за постигането на положителни резултати. Анализирано е кулинарното наследство на България. Оценен е потенциалът на страната за превръщането ѝ в кулинарна дестинация. Представени са методиката и инструментариумът на емпиричното изследване, проведено за целите на дисертационния труд.

В трета глава са представени обработените данни от анкетното проучване. Те насочват вниманието към мотивите на туристите за практикуване на кулинарен туризъм. Представени са мненията на експертите в дълбочинните интервюта. Получените резултати открояват добри практики за усъвършенстване на кулинарния туризъм. Интерес представлява разработеният модел за развитие на кулинарния туризъм в България чрез идентифициране на мотивите на туристите. Формулирани са действия и стратегически мерки. Те са неразривно свързани с входящите данни от проведените анкети и интервюта. За успешното приложение на модела, са открити конкретни насоки и препоръки за развитие на кулинарния туризъм в дестинация България.

Приложенията допълнително потвърждават значителната работа, която докторантът е извършил при разработването на дисертационния труд. Той е написан на много добър език и стил, прецизен е по отношение на терминологията. Технически дисертацията е оформена грижливо и според изискванията. Библиографията е изчерпателна.

- *Обръща се внимание на използваната методология*

Докторант Огнянова използва методология, която се основава на комплекс от научноизследователски подходи и методи. Те са индукция и дедукция, анализ и синтез, исторически метод, сравнителен анализ, статистически и дескриптивни методи, метод на наблюдение, анкетно проучване, метод на дълбочинно интервю.

- *Дава се оценка на изпълнението на поставените задачи и постигането на целта на дисертационния труд.*

Откритите научни и научно-приложни резултати дават основание за извода, че целта на дисертационния труд е постигната, а изследователските задачи са успешно изпълнени. Основната теза и работните хипотези са доказани.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

- *Оценка за приносите, посочени от дисертанта*

Дисертационният труд е посветен на актуален и значим проблем, който все още е недостатъчно изследван в българската литература по туризъм. Това дава възможност за редица новаторски моменти и обосновани заключения, които в значителна степен ще подобрят туристическата дейност.

• *Акцентира се върху основните научни и/или научно-приложни приноси в дисертационния труд.*

Приемам изведените от докторанта приноси. Считаю, че самооценката на докторант Йоана Огнянова е прецизна. Според мен в дисертационния труд могат да се открият следните приносни моменти с теоретичен и научно-приложен характер:

- Определени са същността и спецификата на кулинарния туризъм, изведена е авторова дефиниция за кулинарен туризъм.
- Проучена и изследвана е връзката между кулинарния туризъм и мотивацията на туристите.
- На база на извършени анализ и оценка, е открито значението на кулинарния туризъм в Италия, Франция и Япония, и потенциалът на България като кулинарна дестинация.
- Разработен е авторов модел за развитие на кулинарния туризъм чрез идентифициране на мотивите на туристите.
- Формулирани са насоки и препоръки, и са очертани перспективи за развитие на кулинарния туризъм в дестинация България.

Приносните моменти в дисертацията са резултат от самостоятелната работа на автора. Те обогатяват туристическата теория и практика, и предлагат нова посока за развитие на кулинарния туризъм в дестинация България.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

- *Посочват се публикациите*

Докторант Огнянова има 8 публикации, свързани с темата на дисертационния ѝ труд. Четири от тях са статии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране – Google Books, Index EVISA's Journal Database, Cabdirect и ResearchBib. Останалите са доклади, публикувани в редактирани колективни томове, изнесени на международни и научнопрактически конференции – CEEOL.

• *Дава се оценка на степента на разпространение на получените резултати в научната литература.*

Считам, че тези публикации представляват реално постиженията на докторанта. Те са достатъчно представителни, за да се огласят резултатите от дисертационния труд пред академичната общност и заинтересованите делови кръгове от практиката. Публикациите по темата на дисертационния труд превишават минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор”, съгласно чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Тя реализира общо 80 точки.

6. Оценка на автореферата

- *Дава се оценка на коректността и степента на отразяване на съдържанието на дисертационния труд в автореферата.*

Авторефератът достоверно представя съдържанието на дисертационния труд. Той е в обем от 98 страници компютърно набран текст на български и английски език. Съставен е от шест части, които включват обща характеристика на дисертационния труд, структура и съдържание, синтезирано изложение, справка за научните приноси, списък на публикациите и декларация.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Препоръчвам на докторант Огнянова да продължи научните си изследвания в областта на кулинарния туризъм и да проучи възможностите за неговото комбиниране с други основни видове туризъм. Целта е създаването на туристически пакети, които да удовлетворяват и привличат значителни туристопотоци към нашата страна.

8. Заключение

В дисертационния труд са поставени ясни цели и задачи, които докторант Йоана Огнянова безспорно е постигнала и изпълнила. Изследването е задълбочено, добре аргументирано и добросъвестно. Проучена е както съществуващата литература, така и актуални документи в изследваната област. Анализите са коректни, препоръките обосновани и произтичащи от резултатите в изследването. Самооценката за научните приноси е точна и отговаря на действителните. Йоана Огнянова има задълбочени научни публикации по темата на дисертационния труд, публикувани в значими издания и признати издателства, и представени на национални и международни форуми. Рецензираната дисертация представлява творческо постижение, което като тематика, теоретични обобщения, изводи и препоръки има своето безспорно значение за теорията и практиката в туризма.

Всичко това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да гласуват „ЗА” присъждането на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)” на Йоана Владимирова Огнянова – редовен докторант към катедра „Икономика на туризма” при УНСС.

Дата 03.04.2022 г.
гр. София

Подпис:
(доц. д-р Еленита Великова)

REVIEW

From: *Assoc. Prof. Dr. Elenita Kirilova Velikova*
University of National and World Economy
Scientific Specialty “Economics and Management (Tourism)”

Regarding: dissertation thesis for acquiring an educational and scientific degree **“doctor”** in the Scientific Specialty “Economics and Management (Tourism)” at the University of National and World Economy.

Grounds for submission of the review: participation in the scientific jury for the defence of the dissertation thesis in accordance with Order №89/19.01.2022 of the Vice-Rector for Research and International Cooperation of UNWE.

Author of the dissertation: *Yoana Vladimirova Ognyanova*
Topic of the dissertation: *„Impact of culinary tourism on the motivation of tourists“*

1. Information about the PhD student

The PhD student studied in a doctoral program at *the Department of “Economics of Tourism”, Faculty of “Economics of Infrastructure” at UNWE in the scientific specialty “Economics and Management (Tourism)”*, according to Order № № 1034/17.04.2019 of the Rector of UNWE. The study was conducted in a regular form from 2019 to 2022.

- *Brief biographical reference*

Doctoral student Yoana Ognyanova was born on February 3, 1995, in the town of Pernik. In 2013 she received her secondary education at the Secondary School “St. St. Cyril and Methodius”, Radomir. In 2017 she graduated with a bachelor’s degree from the University of National and World Economy, specialty “Economics of Tourism”, and in 2018 she obtained a master’s degree in specialty “International Tourism”. Since 2019 she has been studying as a

regular doctoral student at the Department of “Economics of Tourism” under the scientific guidance of Prof. D.Sc. Tanya Parusheva.

- *Brief information about the implementation of the individual plan*

PhD student Ognyanova has completed the work provided in the individual curriculum. Her activity is attested every quarter, according to the normative requirements of UNWE, and specific opinions and assessments of her scientific supervisor are presented. They testify to the responsible and consistent implementation of all activities set out in the individual curriculum.

Mandatory doctoral exams have been passed successfully. PhD student Ognyanova has realized a total of 60 credits from them. During the training period, she showed the necessary activity about the publications related to the dissertation. Yoana Ognyanova has actively participated in the Department’s teaching and methodological and pedagogical activities, leading seminars in the disciplines “Hospitality and Restaurant Management” and “Social Psychology and Tourist Behaviour”. During her training, she was attested with a positive grade. The dissertation was submitted to the Department of “Economics of Tourism” at the University of National and World Economy on November 8, 2021. The procedural requirements are observed.

2. General description of the presented dissertation

- *Structure, volume*

The dissertation presented for review is developed in a volume of 207 standard pages. Structurally, it consists of an introduction (7 pages), 3 chapters (162 pages), a conclusion (5 pages), a list of references (8 pages) and 3 appendices (18 pages). The main text consistently examines the theoretical foundations of culinary tourism and the motivation of tourists and analyses and evaluates the development of culinary tourism. The possibilities for the development of culinary tourism in the destination Bulgaria is determined, based on the results of empirical research, reflecting the opinions of tourists and experts.

- *Assessment of relevance of the topic; the goal; the tasks; object; the subject; the main thesis of the dissertation.*

The topic of the dissertation is well formulated. The introduction contains the necessary details. The relevance of the study is justified. There are also personal motives for developing the topic related to the professional development of the candidate, which justify her choice.

The object and the subject of the research are correctly defined. The aim of the dissertation is “to identify the motives of tourists to practice culinary tourism and on this basis, to develop a model for the development of culinary tourism in Bulgaria”. Five research tasks have been formulated. The main goal

and tasks are relevant and justified, clearly reflecting the research work done by the doctoral student and determining the logic in the presentation of the dissertation.

The research thesis is correctly formulated: “culinary tourism has a positive impact on the motivation of tourists. The creation of strategic actions and measures for the development of this type of specialized tourism depends on adapting to the dynamic changes in tourism motivation in the 21st century. It is developed and proven through various general scientific and practical methods and approaches. Three working hypotheses are correctly defined. The methodological tools and the main limitations are distinguished by their merits. The set of methods and approaches used allows the doctoral student to perform her research in good faith. The limitations direct the analyses to the specific topic and the achievement of the main goal of the dissertation.

- *Used scientific literature (assessment of the dissertation’s awareness of the issues discussed in the dissertation).*

The list of used literature consists of 162 titles, 28 of which are in Bulgarian, 103 in English and 31 sources are from the Internet. The main text is illustrated by 9 tables, 17 figures and 7 graphs. The exhibition and the used literature show that the doctoral student Ognyanova has got acquainted with a considerable number of literary sources. They are correctly quoted. The individual parts are proportional to absolute accuracy.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

- *Emphasis is placed on the main scientific and/or scientific-applied results achieved in the dissertation*

The first chapter presents a theoretical analysis of culinary tourism and the motivation of tourists, as well as definitions of world-renowned authors in the field of research. A proposal for an author’s definition of the culinary tourism has been formulated. The importance of food for the tourist experience has been studied. The importance of culinary tourism for the diversification of destinations, the achievement of sustainability, the recovery of small economies, building a brand and a positive image was assessed. Special attention is paid to the basic concepts of tourist motivation. The characteristics of culinary tourists are discussed. The emphasis is on the connection between the researched specialized tourism and the motivation of the tourists. The main factors for the impact of culinary tourism have been identified. The tendencies in the motivation for culinary tourism are presented.

In the second chapter, analysis and assessment of the development of culinary tourism in leading world destinations are performed. The main measures that Italy, France and Japan are taking to achieve positive results are

presented. The culinary heritage of Bulgaria is analysed. The potential of the country for its transformation into a culinary destination has been assessed. The methodology and tools of the empirical research conducted for the purposes of the dissertation are presented.

The third chapter presents the processed data from the survey. It is drawn attention to the motives of tourists for practising culinary tourism. The opinions of the experts in the in-depth interviews are presented. The obtained results highlight good practices for improving culinary tourism. Of interest is the developed model for the development of culinary tourism in Bulgaria by identifying the motives of tourists. Actions and strategic measures have been formulated. They are inextricably linked to the input data from surveys and interviews. For the successful application of the model, specific guidelines, and recommendations for the development of culinary tourism in the destination Bulgaria have been highlighted.

The appendices further confirm the significant work that the doctoral student has done in the development of the dissertation. It is written in very good language and style; it is precise in terms of terminology. Technically, the dissertation is carefully designed and according to the requirements. The bibliography is comprehensive.

- *Attention is paid to the methodology used*

PhD student Ognyanova uses a methodology that is based on a set of research approaches and methods. They are induction and deduction, analysis and synthesis, historical method, comparative analysis, statistical and descriptive methods, observation method, survey, in-depth interview method.

- *An assessment is given of the implementation of the set tasks and the achievement of the goal of the dissertation.*

The outstanding scientific and scientific-applied results give grounds for the conclusion that the goal of the dissertation has been achieved and the research tasks have been successfully completed. The main thesis and working hypotheses are proven.

4. Evaluation of obtained scientific and scientific-applied contributions

- *Evaluation of the contributions indicated by the dissertation*

The dissertation is dedicated to a topical and significant problem, which is still insufficiently studied in the Bulgarian literature on tourism. This allows for several innovative moments and sound conclusions that will significantly improve tourism.

- *Emphasis is placed on the main scientific and/or scientific-applied contributions in the dissertation.*

I accept the contributions made by the doctoral student. I believe that the self-assessment of doctoral student Yoana Ognyanova is accurate. In my opinion, the following contribution moments of theoretical and scientific-applied nature can be distinguished in the dissertation:

- The essence and the specifics of the culinary tourism are determined, the author's definition for culinary tourism is given.

- The connection between culinary tourism and the motivation of tourists has been studied and researched.

- Based on the analysis and evaluation, the importance of culinary tourism in Italy, France and Japan, and the potential of Bulgaria as a culinary destination.

- An author's model for the development of culinary tourism has been developed by identifying the motives of tourists.

- Guidelines and recommendations have been formulated, and prospects for the development of culinary tourism in the destination Bulgaria have been outlined.

The contributing moments in the dissertation are the result of the author's independent work. They enrich the tourist theory and practice and offer a new direction for the development of culinary tourism in the destination Bulgaria.

5. Evaluation of the publications concerning the dissertation

- *The publications are indicated*

PhD student Ognyanova has 8 publications related to the topic of her dissertation. Four of them are articles in unreferenced journals with scientific review – Google Books, Index EVISA's Journal Database, Cabdirect and ResearchBib. The rest are reports published in edited collective volumes and presented at international and scientific practical conferences – CEEOL.

- *An assessment is given of the degree of dissemination of the obtained results in the scientific literature.*

I believe that these publications represent the real achievements of doctoral student. They are representative enough to announce the results of the dissertation to the academic community and interested business circles. The publications on the topic of the dissertation work exceed the minimum national requirements for acquiring an educational and scientific degree "doctor", according to Art. 2b, para. 2 and 3 of Law for the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria. She scored a total of 80 points.

6. Evaluation of the abstract

- *An assessment is given of the correctness and the degree of reflection of the content of the dissertation in the abstract.*

The abstract reliably presents the content of the dissertation. It has a volume of 98 pages of computer-typed text in Bulgarian and English. It consists of seven parts, which include a general characteristic of the dissertation work, structure and content, synthesized exposure, report of the contributions, list of publications, declaration, and acknowledgements.

7. Critical remarks, recommendations, and questions

We recommend PhD student Ognyanova continue her research in the field of culinary tourism and explore the possibilities of combining it with other major types of tourism to create tourist packages that meet and attract significant tourist flows to our country.

8. Conclusion

The dissertation sets clear goals and objectives, which doctoral student Yoana Ognyanova has undoubtedly achieved and fulfilled. The research is thorough, well-argued, and conscientious. Both the existing literature and current documents in the research field have been studied. The analyses are correct, the recommendations are substantiated and follow the results of the research. The self-assessment of the scientific contributions is accurate and corresponds to the actual ones. Yoana Ognyanova has in-depth scientific publications on the topic of the dissertation, published in major publications and recognized publishers and presented at national and international forums. The reviewed dissertation is a creative achievement, which as a topic, theoretical summaries, conclusions, and recommendations and has indisputable significance for the theory and practice of tourism.

All above gives me a reason to propose to the esteemed members of the scientific jury to vote “FOR” the acquiring of the educational and scientific degree “doctor” in professional field 3.8. “Economics”, scientific specialty “Economics and Management (Tourism)” to Yoana Vladimirova Ognyanova – regular doctoral student at the Department of “Economics of Tourism” at UNWE.

Date: 03.04.2022 г.
Sofia

Signature:
(Assoc. Prof. Dr. Elenita Velikova)